

Läheisen opas

Vantaan vankila

Taru Kontiomaa

30.5.2020

Sisällys

Saate	2
Vantaan vankila	3
Tutkintavankeus.....	3
Rikosprosessin eteneminen	4
Yhteydenpito vankilaan	6
Puhelimen käyttö	6
Tavaroiden toimittaminen vankilaan.....	6
Kirje- ja sähköpostilähetykset.....	7
Tapaamiset.....	7
Valvottu tapaaminen	9
Valvottu lapsitapaaminen	10
Valvoton tapaaminen	11
Yhteydenpito videoyhteyden (Skype) välityksellä.....	13
Rahankäyttö.....	13
Terveydenhuolto	14
Ruokahuolto.....	14
Kirjasto.....	15
Hengellinen toiminta	16
Työtoiminta	16
Ohjelmatyö ja vapaa-aika.....	17
Antiriippuvuudet (AR).....	18
Viisi Keskustelua Muutoksesta (VKM).....	19
Lapset Puheeksi	19
Terve - kurssi.....	19
Suuttumuksen hallinta (SuHa)	19
Mielekäs Päivä.....	20
Perhe siviilissä	20
Kannattaako lapsille kertoa vanhemman vankeudesta?.....	21

Saate

Olet lukemassa läheisen opasta, joka on suunnattu Vantaan vankilassa tutkintavankeutta suorittavan läheisille. Läheisen vangitseminen koskettaa lähes poikkeuksetta laajaa joukkoa vangitun lähipiirissä. Vangitseminen voi tulla täytenä yllätyksenä ja aiheuttaa kriisin sekä huolta ja epätietoisuutta perheessä.

Tutkintavankeuden alkuvaiheeseen liittyy paljon käytännön kysymyksiä, eikä yhteydenpito läheiseen ole aina helppoa. Toivomme, että opas antaa vastauksia vankilakäytäntöjä koskeviin kysymyksiin ja helpottaa kuormittavuutta uudessa elämäntilanteessa.

Vantaan vankila

Vantaan vankila on Etelä-Suomen rikosseuraamusalueella sijaitseva tutkintavankila, jonka perustehtävänä on tutkintavankeuden toimeenpano ja vankikuljetus Etelä-Suomen rikosseuraamusalueella.

Vankilassa on 185 vankipaikkaa ja sinne sijoitetaan alioikeuden eli käräjäoikeuden päätöksellä. Lainvoimaisen tuomion saatuaan vanki siirtyy arviointikeskukseen sijoitettavaksi ja siitä edelleen johonkin toiseen laitokseen suorittamaan tuomiotaan.

Vantaan vankila on profiloitunut toimintansa erityisesti tutkintavankien muutosmotivaation herättämiseen, päihteidenkäytön vähentämiseen sekä vankeuteen valmentamiseen.

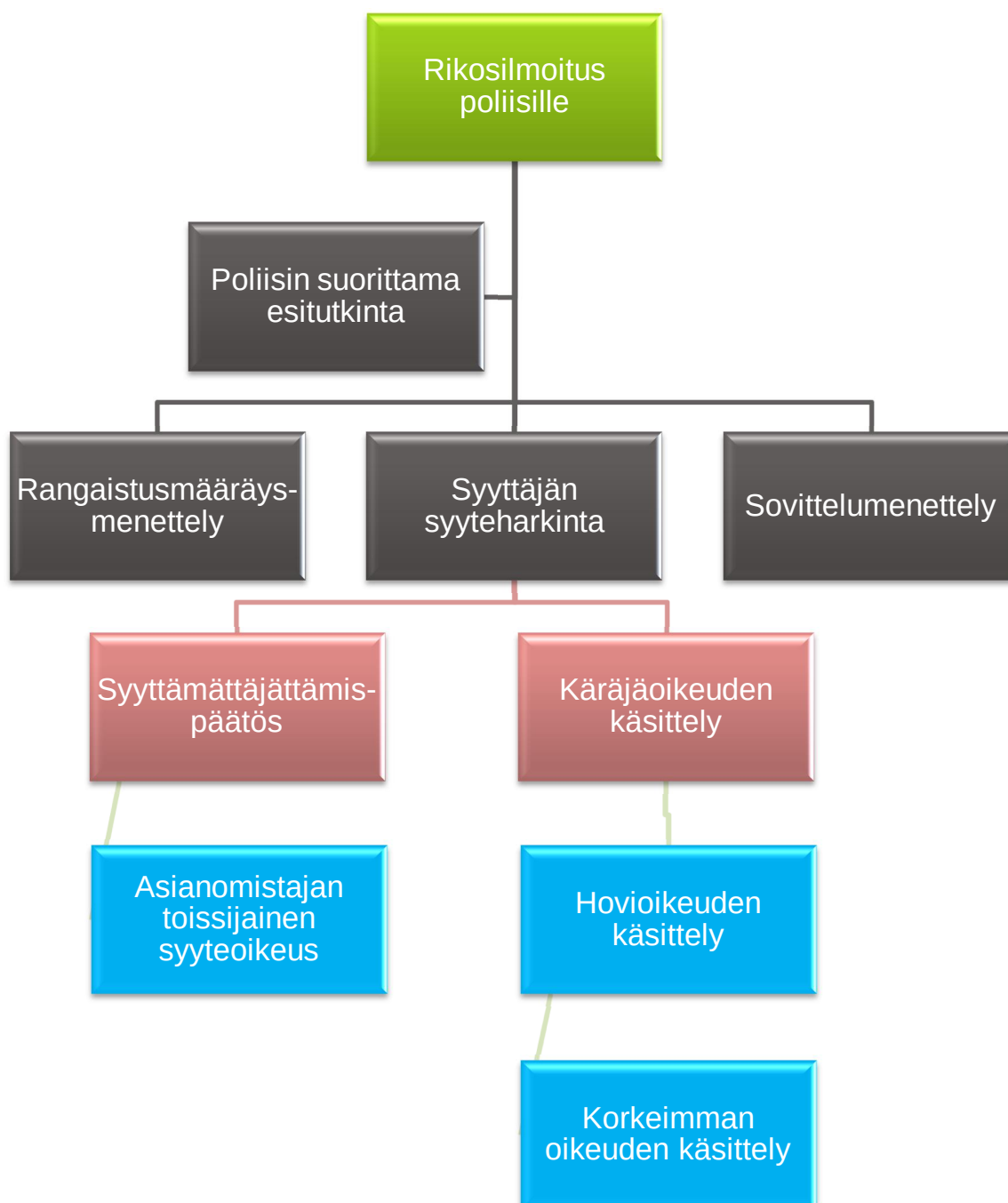
Tutkintavankeus

Tutkintavankeuden tarkoituksena on turvata rikoksen esitutkinta, tuomioistuinkäsittely ja rangaistuksen täytäntöönpano sekä estää rikollisen toiminnan jatkaminen.

Tutkintavanki on rikoksesta epäilty ja tämän vuoksi vangittu. Asiaa ei ole vielä käsitelty oikeudessa eikä vankia ole tuomittu rikoksesta. Ajallisesti tutkintavankeus kestää siihen asti, kunnes käräjäoikeuden tuomio tulee lainvoimaiseksi tai tutkija tai oikeus vapauttaa vangin.

Tutkintavangin yhteydenpitoa voidaan esitutkinnan aikana rajoittaa, jos on syytä epäillä että yhteydenpito vaarantaa toimenpiteiden tarkoituksen. Yhteydenpitorajoituksista päättää käräjäoikeus.

Rikosprosessin eteneminen

Rikosprosessi alkaa poliisin saatua tiedon epäilystä rikoksesta ja kirjattuaan tapahtumasta rikosilmoituksen. Tämän jälkeen poliisi harkitsee, aloitetaanko asiassa esitutkinta. Esitutkinta tehdään, mikäli on syytä epäillä, että on tapahtunut rikos. Esitutkintaa johtaa poliisi, tulli tai rajavartiolaitos. Yleensä esitutkinta aloitetaan kuulustelemalla asianomistajaa eli rikoksen uhria. Asianomistajan lisäksi poliisi kuulustelee rikoksesta epäiltyä ja todistajia. Esitutkinnan lopuksi poliisi kokoaa kertyneestä materiaalista esitutkintapöytäkirjan joka lähetetään syyttäjälle. Syyttäjä harkitsee, nostaako hän asiassa syytteen vai ei. Syyte nostetaan silloin, kun rikoksesta epäillyn syyllisyyden tueksi on olemassa todennäköisiä syitä. Mikäli syyte nostetaan, rikosasia käsitellään kärjäoikeudessa.

Kärjäoikeus ilmoittaa syytetylle, milloin tämän tulee saapua käsittelyyn. Tässä yhteydessä syytetylle ilmoitetaan myös syyte ja korvausvaatimukset. Myös asianomistajalle (uhrille) ja todistajille lähetetään kutsu oikeudenkäyntiin. Kutsusta käy ilmi, tuleeko oikeudenkäynnissä olla läsnä henkilökohtaisesti. Mikäli tulee, niin oikeuteen saapuvalla asianomistajalla on avustajan lisäksi oikeus saada myös tukihenkilö oikeudenkäyntiin.

Oikeudenkäynnissä syyttäjä esittää syytteen ja muut vaatimuksensa ja asianomistaja tai hänen avustajansa vahingonkorvausvaatimukset. Tämän jälkeen syytetty vastaa esitettyihin vaatimuksiin, käydään läpi kirjalliset todisteet ja kuullaan asianosaisia ja todistajia henkilökohtaisesti. Käsittely päättyy loppupuheenvuoroihin. Tämän jälkeen kärjäoikeus jää harkitsemaan päätöstään. Tuomio julistetaan joko istuntosalissa tai annetaan myöhemmin kirjallisesti kärjäoikeuden kansliassa. Mikäli näyttö ei riitä tuomitsemiseen, tuomioistuin hylkää syytteen.

Mikäli tuomio julistetaan, eikä syytetty, asianomistaja tai syyttäjä ole siihen tyytyväinen, voi hän valittaa hovioikeuteen. Valituksen täysimittainen käsittely hovioikeudessa edellyttää pääsääntöisesti jatkokäsittelylupaa. Mikäli asia etenee hovioikeuteen, pysyy vanki tutkintavankina. Hovioikeutta odottavat tutkintavangit pysyvät pääsääntöisesti Vantaan vankilassa, mutta heidät voidaan myös siirtää toiseen suljettuun laitokseen esimerkiksi tilan puutteen vuoksi. Jos kärjäoikeuden tuomioon ei haeta muutosta, siitä tulee lainvoimainen ja se voidaan panna täytäntöön. Tämä tarkoittaa sitä, että tuomittu alkaa suorittaa hänelle määrättyä rangaistusta ja on velvollinen maksamaan tuomitut korvaukset. Vankeusrangaistukset ja yhdyskuntaseuraamukset panee täytäntöön Rikosseuraamuslaitos.

Yhteydenpito vankilaan

Puhelimen käyttö

Vankilan jokaisella osastolla on käytössä yleinen puhelin. Yhteydenpitorajoitusten salliessa vangilla on mahdollisuus olla puhelimitse yhteydessä vankilan ulkopuolelle. Puheaikaa myydään laitosmyymälässä eli kanttiinissa, jossa vangit pääsevät päiväjärjestyksen mukaisesti käymään kerran viikossa. **Vangille ei voi soittaa vankilaan eikä vankilasta anneta puhelimitse tietoja vangeista vankilan ulkopuolelle.**

Vankilan päivystys ei välitä soittopyyntöjä vangeille!

Tavaroiden toimittaminen vankilaan

Tapaamisen yhteydessä voi jättää tapaamalleen vangille vähäisen määrän hallussapitomääräyksen mukaisia tavaroita, esimerkiksi lehtiä, vaatteita ja henkilökohtaisia käyttöesineitä. Vankilaan ei saa tuoda hygieniä- eikä kosmetiikkatuotteita, elintarvikkeita eikä tupakkatuotteita. Tavarat tulee jättää portilla vankilan henkilökunnalle tarkastusta varten.

Vastaanotettavan omaisuuden laatua ja määrää arvioitaessa otetaan huomioon vankilan hallussapitomääräykset sekä säilytystilojen rajallisuus ja tavaroista aiheutuva palokuormitus. Haltuun annetaan kerralla enintään 50 kappaletta kaikkia tallenteita (muun muassa cd-, dvd-, blu-ray-levyt sekä pelikonsolipelit) sekä 10 kappaletta kirjoja ja 20 kappaletta lehtiä. Vanki saa pitää hallussaan viisi kappaletta sukkia, alushousuja, housuja, paitoja (t-paitoja sekä pitkähihaisia yhteensä) ja takkeja (college- ja ulkotakkeja) sekä viidet kengät. Omien vaatteiden toimittaminen vankilaan ei ole välttämätöntä. Vanki voi käyttää myös vankivaatteita joita löytyy joka vuodenajalle. Vaatehuoltoa varten osastoilla on pesukoneet.

Vantaan vankila ilmoittaa kaikista huumausainelöydöistä poliisille!

Kirje- ja sähköpostilähetykset

Vangille voi lähettää postia vankilaan. Ne toimitetaan vangille, mikäli hänellä ei ole tutkinnallisia yhteydenpitorajoituksia. Postilähetykseen tulee merkitä:

- Vantaan vankila
- Siltaniitynkuja 2, 01260 Vantaa
- Vangin nimi
- Lähettäjän tiedot

Vanki voi ostaa postimerkkejä ja kirjekuoria laitosmyymälästä eli kanttiinista. Kirjeet ja muut postilähetykset voidaan tarkastaa vankilassa. Poikkeuksen tästä tekevät asianajajien kirjeet sekä vankilan toimintaa valvovien viranomaisten kirjeet.

Vangille voi lähettää myös sähköpostia. Sähköpostiviestin osoitekenttään tulee laittaa vankiposti.vantaa@om.fi. Otsikkokenttään tulee syöttää vangin etu- ja sukunimi sekä viestin tekstikenttään lähettäjän etu- ja sukunimi, jotta tiedot viestin lähettäjästä välittyvät. Tietoturvasyistä järjestelmä poistaa viesteistä kaikki liitetiedostot ja kuvat. Vangille ei toimiteta muuta kuin kirjoitettu sähköpostiviesti. Vanki voi vastata sähköpostiin lähettämällä kirjeen postitse.

Tapaamiset

Vangilla on oikeus tavata läheisiään vankeusaikana sikäli kun yhteydenpitorajoitukset sen sallivat. Vantaan vankilassa järjestetään valvottuja tapaamisia, valvomattomia tapaamisia sekä lapsitapaamisia. Lisäksi vankiin voi olla yhteydessä Skypen välityksellä.

Vankilan pihalla on vieraspaikkoja. Huomioithan, että pysäköit autosi vieraille tarkoitettuun paikkaan. Paikka on merkitty liikennemerkkein. Mikäli saavut julkisilla kulkuvälineillä, Rautatientorilta tulevista busseista on ilman vaihtoja lyhin kävelymatka busseilla 739, 587 ja 785K. Tikkurilasta tulevista busseista 712 tuo ilman vaihtoja lyhyen kävelymatkan päähän vankilasta.

Tapaamiseen on tultava ajoissa, vähintään 10 minuuttia ennen tapaamisen alkua. Tapaajan on todistettava henkilöllisyytensä virallisella, kuvallisella henkilöllisyystodistuksella. Nimen tulee olla vangin tapaajaluettelossa. Vankilan portilla tulee esittää henkilöllisyystodistus ja kertoa ketä on tulossa tapaamaan.

Henkilökohtainen omaisuus kannattaa mahdollisuuksien mukaan jättää kotiin tai autoon. Tapaamiseen ei voi ottaa mukaan mitään, ei esimerkiksi käsilaukkua eikä matkapuhelinta. Vankilassa on lukollisia kaappeja tavaroille tapaamisen ajaksi.

Tapaamisiin tullessa tapaajalle suoritetaan turvatarkastus joko metallinpaljastimella tai koulutettua koiraa käyttäen.

Vankilaan ei voi tulla päihteiden vaikutuksen alaisena!

Läheiset eivät voi varata tapaamista vankilaan. Vanki varaa tapaamisajan ja ilmoittaa itse tapaajille tapaamisen ajankohdasta.

Valvottu tapaaminen

Valvottuja tapaamisia järjestetään lauantaisin ja sunnuntaisin. Tapaaminen kestää 45 minuuttia. Tapaajan tulee ilmoittautua vankilan portille vähintään 10 minuuttia ennen tapaamisen alkua. Tapaamisiin voi tulla enintään kaksi aikuista ja lapset. Tapaamiseen voi tulla lähiomainen tai muu läheinen ja alaikäiset lapset taikka yksi lähiomainen tai muu läheinen.

Vanki varaa tapaamisen erillisellä osastolta saatavalla tapaamislomakkeella. Vangin on jätettävä lomake osaston postilaatikkoon viimeistään keskiviikkoamuna, jos hän haluaa tapaamisen saman viikon viikonlopuksi. Vanki itse ilmoittaa tapaajalle hänelle myönnetyn tapaamisajan.

Valvotuissa tapaamisissa on ehdoton koskettamiskielto eikä tapaamisissa saa luovuttaa eikä ottaa vastaan mitään. Tapaaminen tapahtuu tilassa, jossa on useita tapaajia ja vankeja kerrallaan. Tapaajan ja vangin välissä on plexi-lasi. Keskustelu tapahtuu puhelimen välityksellä.

Valvottu lapsitapaaminen

Lapsitapaamiset on tarkoitettu pääsääntöisesti vangille ja hänen alle 15-vuotiaille lapsilleen. Lapsitapaamisia järjestetään lauantaisin ja sunnuntaisin klo 11.00–12.00 ja 13.00–14.00. Tila, jossa lapsitapaamiset järjestetään, on sisustettu lapselle sopivaksi ja tilasta löytyy pelejä, kirjoja ja leluja. Tilassa on kameravalvonta. Vanki varaa tapaamisen osastolta saatavalla hakemuksella ja ilmoittaa ajankohdan tapaajalle. Vangille ei voi tuoda mitään tapaamisen yhteydessä. Vanki ei myöskään voi antaa tapaajalle mitään tapaamisen yhteydessä.

Valvoton tapaaminen

Valvoton tapaaminen voidaan myöntää ensisijaisesti lähiomaisille tai muulle läheiselle, joita ovat:

- avio- ja avopuoliso, rekisteröidyssä parisuhteessa oleva
- lapset ja lastenlapset
- vanhemmat, sijaisvanhemmat, isovanhemmat sekä adoptiovanhemmat
- sisarukset
- harkinnan mukaan perheessä asuvat muut lapset
- harkinnan mukaan muu läheinen henkilö

Vanki anoo tapaamista osastolta saatavalla hakemuksella. Vankilan sosiaalityöntekijä tarkistaa vangin tiedot väestörekisteristä. Tarkistettavissa olevat perusteet ovat avioliitto, asuminen samassa osoitteessa ja hakijan sukulaisuussuhde tapajaan. Mikäli hakemuksen käsittelijä ei saa

väestörekisteristä selville tarvittavaa tietoa, tulee hakijan hankkia itse muut todistukset, esim. todistus yhdessä asumisesta, ulkomaalainen vihki- tai syntymätodistus, joka on virallisesti käännetty englanniksi, ruotsiksi tai suomeksi.

Mikäli tapaaminen myönnetään, varaa rikosseuraamusesimies tapaamiselle ajan ja ilmoittaa sen vangille. Vanki ilmoittaa itse ajan läheiselle. Valvomattomat tapaamiset ovat aina harkinnan varaisia, ei automaattinen oikeus.

Tapaamisajat ovat joka päivä klo 11.00–14.00, sekä tiistaisin, keskiviikkoisin, perjantaisin, lauantaisin ja sunnuntaisin klo 17.20–20.20. Valvomattomat tapaamiset eli läheistapaamiset järjestetään tapaamistilassa, jossa on huone, keittiö ja kylpyhuone. Tapaaja ei voi tuoda tapaamiseen syötävää tai juotavaa, poikkeuksena suljetut vauvanruokapurkit. Vanki voi halutessaan hankkia tarjottavaa kanttiinista. Vauvan vaippoja saa pyydettäessä vartijalta. Tapaamiseen ei saa tulla päihtyneenä ja tapaaminen voidaan tarvittaessa keskeyttää. Tapaajalle voidaan tarvittaessa suorittaa henkilötarkastus. Tapaamisehtojen rikkominen voi johtaa tapaamisoikeuden epäämiseen tai peruuttamiseen, jos tapaamisen edellytykset eivät enää täyty.

Yhteydenpito videoyhteyden (Skype) välityksellä

Vanki varaa tapaamisen osastolta saatavalla hakemuksella ja ilmoittaa ajankohdan tapaajalle. Tapaajan täytyy ilmoittaa skypetilinsä nimi, jotta häneen voidaan ottaa vankilasta yhteyttä. Toinen vaihtoehto on, että omainen pyytää **vankila vantaa** "kaveriksi". Tapaamisen kesto on 30 minuuttia ja niitä järjestetään arkisin virka-aikaan sekä perustellusta syystä myös muuna ajankohtana.

Rahankäyttö

Tullessaan vankilaan, vanki saa käyttöönsä MasterCard-pohjaisen prepaid-maksukortin ja siihen liittyvän henkilökohtaisen IBAN-tilinumeron. Vangilla mukana olleet käteisvarat ladataan tälle maksukortille. Korttia käytetään henkilökohtaisen PIN-koodin avulla. Vangin saaman päivittäisen toimintarahen (1,60 eur) lisäksi Rikosseuraamuslaitos maksaa kaikki etuudet tälle maksukortille, mukaan lukien työstä saadun toimintarahen (3-4 eur/pv). Maksukortilla voi tehdä ostoksia vankilan laitosmyymälässä.

Mikäli vanki haluaa kortilleen rahaa vankilan ulkopuolelta, on hänen toimitettava IBAN – tilinumero rahojen siirtäjälle. Rahansiirto on tehtävä euromääräisenä SEPA – maksuna. Tällöin siirrosta ei tule ylimääräisiä kuluja kotimaan siirtoihin verrattuna. SEPA – maksun tiedot:

- Maksunsaajan IBAN – tilinumero. Huom. Maksukortin IE – alkuinen IBAN – tilinumero on 22 merkkiä pitkä
- Korttiin liittyvä BIC – koodi on BFSRIE21
- Maksunsaajan nimi (nimessä ei saa olla erikoismerkkejä eikä skandinaavisia merkkejä)
- Osoite (jos vankila kysyy sitä) vankilan osoite (Siltaniitynkuja 2, 01260 Vantaa)
- Viestikenttään teksti: Lahjoitus vangille

Lisäksi on huomioitava pankkikohtaiset ohjeet:

- Aktian asiakkaiden tulee valita verkkopankissa "Tee uusi maksu" ja valita "Saajan pankin maaksi Irlanti, IE. Tämän jälkeen maksu maksetaan normaalina SEPA – maksuna ohjeiden mukaisesti

- Säästöpankin asiakkaiden tulee verkkopankissa "Muokkaa verkkopankkia" – kohdassa valita Irlanti maaksi johon voi maksaa maksuja. (Valinta tehdään yhden kerran). Tämän jälkeen maksu maksetaan normaalina SEPA – maksuna ohjeiden mukaisesti
- Rahansiirto vangille kestää yleensä hieman kauemmin kuin kotimainen rahansiirto, koska vankitilit ovat Irlantilaisessa pankissa.

Terveydenhuolto

Tutkintavangin lääkityksestä, lääkkeiden hallussapidosta, tutkimuksesta ja muusta terveydenhuollosta päättää Vankiterveydenhuollon yksikön lääkäri. Hammashuollosta päättää hammaslääkäri.

Vankiterveydenhuollolla on vankilassa poliklinikka, jossa vangilla on mahdollista hoitaa terveyteen liittyviä asioita. Poliklinikka ottaa vastaan kaikki vankilaan tulevat vangit 1-3 vuorokauden sisällä vankilaan saapumisesta. Tällöin vangille tehdään perusteellinen terveyshaastattelu, missä selvitetään perussairaudet, lääkitys sekä nykytilanne. Vangille laaditaan myös hoitosuunnitelma, jota sitten tarkastellaan vankilassaoloajan. Poliklinikan kautta voi varata ajan lääkärille ja hammaslääkärille. Sairaanhoitaja on paikalla joka päivä. Myös mielenterveyteen liittyvissä asioissa kannattaa kääntyä poliklinikan puoleen. Vankiterveydenhuollon yksikkö antaa terveystarkastuksista perusterveydenhoitoa.

Mikäli vangin sairautta tai vammaa ei voida hoitaa vankiterveydenhuollon puitteissa, vanki siirretään tilapäisesti hoitoon tai tutkimuksiin vankilan ulkopuolelle. Tällöin vanki on valvonnan alaisena.

Poliklinikalle pääsee täyttämällä asiointilomakkeen, joka jätetään osaston postilaatikkoon. Äkillisissä terveyteen liittyvissä ongelmissa voi ottaa yhteyttä vankilan henkilökuntaan.

Ruokahuolto

Vantaan vankilan ruokahuollosta vastaa Leijona Catering Oy. He tarjoavat paitsi maukasta myös vaihtelevaa ja ravitsemuksellisesti täysipainoista ruokaa. Aterioiden laatu varmistetaan käyttämällä omassa tuotekehityskeittiössä testattua reseptiikkaa sekä parhaita raaka-aineita.

Vangeille tarjotaan 3-4 ateriaa seitsemänä päivänä viikossa. Tarjolla olevat ateriat ovat aamiainen, lounas, päivällinen ja iltapala. Viikonloppuisin ja juhlapyhinä tarjotaan pääsääntöisesti vahvennettu aamiainen, yhdistetty lounas ja päivällinen sekä iltapala.

Erityisruokavalioita valmistetaan terveydellisten tarpeiden mukaan tai niitä uskonnollisin tai vakaumuksellisin perustein tarvitseville. Tutkintavankeuslain 3 luvun 4§ ja vankeuslain 7 luvun 5§ mukaan perusruokavaliosta poiketaan, jos se on perusteltua vangin terveyden, uskonnollisen tai muun perustellun vakaumuksen vuoksi. Vankilan tulee järjestää ruokavalio em. vankeuslain säädöksen ja keskushallintoyksikön määräyksen yleisten ohjeiden nojalla.

Vankiloiden ruokalistat julkaistaan netissä osoitteessa <https://leijonacatering.fi/ruokalistat/>

Kirjasto

Vankilassa on vankien käyttöön tarkoitettu kirjasto. Kirjojen lisäksi vangeilla on mahdollisuus lainata äänikirjoja Celia –äänikirjastosta ohjaajan kautta. Vangit voivat käydä kirjastossa kerran viikossa.

Hengellinen toiminta

Vankilan pastori neuvoo ja ohjaa uskonnollisissa kysymyksissä uskonnosta riippumatta. Pastorin tehtäviin kuuluu mm. jumalanpalvelusten ja rukoushetkien järjestäminen yhteistyökumppaneiden kanssa, sielunhoidolliset keskustelut, kasteet, yksityisrippikoulut ja vihkimisten järjestäminen. Avioliiton esteidentutkinta käänösvaatimuksineen kuuluu vihittävien vastuulle. Pastori toimii eri uskonnollisten yhteyksien yhdyshenkilönä ja järjestää vankien tapaamiset ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Pastori on sosiaalityöntekijän ohella vankilan perhetyön toinen yhdyshenkilö.

Työtoiminta

Tutkintavanki ei voi saada siviilityö- eikä opiskelulupaa. Vankilan järjestämään työtoimintaan tutkintavanki voi mahdollisuuksien mukaan osallistua, mutta vankila ei sitä velvoita.

Vantaan vankilan työliikkeellä on kolme eri osastoa: kokoonpano- ja pakkaus-, puutyö- sekä metalliosasto. Kokoonpano-osastolla kootaan erilaisia sähkötuotteiden komponentteja ja pakataan ruuveja. Puutyöosastolla valmistetaan erilaisia kalusteita ja suoritetaan kunnostus-, korjaus- sekä maalaustöitä. Metallityöt vaativat aiempaa alan kokemusta, muut työt huolellisuutta ja kädentaitoja. Työliikkeen lisäksi jokaisella vankiosastolla on oma putsaaja-vanki huolehtimassa osaston siisteydestä. Myös vankilan keittiössä, kanttiinissa ja pyykkihuollossa työskentelee muutamia vankeja.

Ohjelmatyö ja vapaa-aika

Vankeuden täytäntöönpanon tavoitteena on lisätä vangin valmiuksia rikoksettomaan elämään ja sijoittumista takaisin yhteiskuntaan. Tätä tavoitetta kohden vangin kanssa työskentelee vankilan henkilökunta kukin oman tehtävänkuvansa mukaisesti. Työskentelyn tavoitteena on edistää fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Kaikissa eteen tulevissa kysymyksissä vanki voi aina kääntyä oman osaston henkilökunnan tai muun vankilan henkilökunnan puoleen.

Vankilassa vierailee myös paljon ulkopuolisia toimijoita, joiden kanssa vangin on mahdollista keskustella ja osallistua heidän järjestämänsä monipuoliseen kuntouttavaan toimintaan. Näistä toiminnoista saa lisätietoa osastojen ilmoitustaululta ja vankilan henkilökunnalta.

Vangeilla on päivittäin mahdollisuus ulkoilla tunti osaston päiväjärjestyksen mukaisesti. Suljettujen osastojen vangeilla on mahdollisuus käyttää osaston kuntoiluhuonetta. Avoimien osastojen vangit pääsevät halutessaan viikottain liikuntahalliin sekä punttisalille.

Vantaan vankilan kuntoutus-sektori järjestää seuraavia ohjelmatoita:

Antiriippuvuudet (AR)

Antiriippuvuudet on kymmenen tunnin pituinen päihteidenkäyttäjille tarkoitettu ryhmämuotoinen ohjelma, jossa käsitellään erilaisia teemoja, kuten riippuvuutta, muutosta, retkahduksen torjuntaa, muutoksen aloittamista ja ylläpitämistä. Ohjelman tavoitteena on antaa tietoa päihderiippuvuudesta ja keinoja muutostyöskentelyyn, vahvistaa omaa kykyä päätöksentekoon, parantaa itsetuntemusta sekä tarjota mahdollisuutta harjoitella palautteen vastaanottamista ja antamista. Ryhmissä on lyhyitä infoja, tehtäviä ja harjoituksia. Antiriippuvuudet on tarkoitettu kaikille rikosseuraamusasiakkaille. Koska kyseessä on ryhmäohjelma, osallistujan tulee olla motivoitunut käsittelemään tilannettaan hyvän ryhmähengen takaamiseksi.

Viisi Keskustelua Muutoksesta (VKM)

VKM on yksilöohjelma, jossa keskustellaan vangin valitsemasta aiheesta/ asiasta johon hän toivoisi muutosta. VKM - keskustelujen aiheena voi olla esimerkiksi päihteidenkäytön lopettaminen tai vähentäminen, opiskelun aloittaminen, terveellisempien elämäntapojen omaksuminen, läheisten parantaminen tai rikollisesta käyttäytymisestä luopuminen. VKM-ohjelmassa on viisi eri teemaista keskustelua ja ohjelma kestää noin viidestä kymmeneen tuntia.

Lapset Puheeksi

Lapset puheeksi keskustelu on tarkoitettu alaikäisten lasten vanhemmille. Tarkoituksena on kartoittaa lapsen arkielämän sujumista ja tukea vanhemmuutta ja lapsen kehitystä vankilasta käsin. Vanki voi saada apua esimerkiksi kysymyksiin ”Miten suhde lapseen säilyy vankeuden aikana?” tai ”Miten kertoa vankeudesta lapselle?” Lapset Puheeksi - Keskustelu sisältää 1-2 tapaamista.

Terve - kurssi

on 4-9 tapaamista sisältävä ryhmämuotoinen informoiva ja motivoiva päihdekurssi. Tavoitteena on vähentää vangeille, läheisille ja vertaisille huumeiden käytöstä aiheutuvia terveydellisiä ja sosiaalisia riskejä sekä haittoja. Kurssi antaa luotettavaa tietoa riskeistä ja vaihtoehtoista ja kannustaa itsestä ja toisista huolehtimiseen.

Suuttumuksen hallinta (SuHa)

Suuttumuksen hallinta-ohjelma on suunnattu vangeille, joiden suuttumus on impulsiivista ja johtaa aggressiiviseen käyttäytymiseen. Suuttumuksen tunne on eri asia kuin aggressiivinen käyttäytyminen ja on aivan luonnollista tuntea suuttumusta. Suuttumuksen hallinta – ohjelmassa opetellaan menetelmiä eri suuttumuksen vaiheiden hallitsemiseksi. Ohjelmassa jaetaan omia kokemuksia ja tehdään käytännön harjoituksia yhdessä muiden osallistujien kanssa. Suuttumuksen hallinta – ohjelma kestää yhteensä 18 tuntia.

Mielekäs Päivä

Mielekäs Päivä on ryhmäohjelma, jossa kokoonnutaan 11 kertaa. Tarkoituksena on korostaa omaa vastuuta elämästä. Ryhmässä jaetaan ajatuksia ja kokemuksia toisten kanssa, pyritään parantamaan vuorovaikutustaitoja ja kehittämään ongelmanratkaisukykyä. Aiheina ovat mm. tunteet, ihmissuhteet, ristiriidat, terveys, elämänhallinta, ravinto ja liikunta.

Perhe siviilissä

Jokainen rikoksentekijä on jonkun poika tai tytär, puoliso, isä tai äiti, veli tai sisar. Rikos koskettaa laajasti myös tekijän läheisiä ja sosiaalisia suhteita. Läheisen vangitseminen voi olla monelle kriisitilanne, johon on saatava kriisiapua. Huoli ja stressaavat tilanteet voivat aiheuttaa myös fyysisiä oireita. Apua tai tukea on hyvä hakea jo aikaisessa vaiheessa, etteivät omat voimavarat kulu loppuun. Yksin ei tarvitse jaksaa!

Tarvittu tuki voi olla ammatillista, taloudellista tai käytännön apua, vertaistukea tai vaikka kaikkia näitä. Itsestä huolehtiminen mahdollistaa myös läheisten auttamisen. Vertaistuen kautta kuulee myös selviytymistarinoita ja saa apua käytännön kysymyksiin.

Rikoksentekijöiden läheiset ovat edelleen asiakasryhmä, jolle ei nykyisessä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmässä ole kohdennettuja palveluja. Tukea ja apua voi hakea koulupsykologilta, kuraattorilta, perheneuvolasta, nuorisoasemalta tai kolmannen sektorin toimijoilta. VAO ry on vankien omaisten valtakunnallinen tukijärjestö ja Kriminaalihuollon tukisäätiö (Krits) puolestaan valtakunnallinen asiantuntija ja palveluntuottaja, joka työskentelee rikostaustaisten ja heidän läheistensä hyväksi.

Kannattaako lapsille kertoa vanhemman vankeudesta?

Kokemusten perusteella vanhemman vankeudesta puhuminen lapsen kanssa on ensiarvoisen tärkeää. On parempi käsitellä asia lapsen kanssa, kuin jättää hänet yksin miettimään, mistä on kysymys. Perhe saattaa kaivata ulkopuolista apua ja tukea puheeksiottoon ja usein myös vanhemmat tarvitsevat tukea omien tunteidensa käsittelyyn. Erityisen tärkeää vanhemman joutuessa vankilaan on, että lapselle kerrotaan totuus tilanteesta lapsen ikä ja kehitystaso huomioiden.

On hyvin yleistä, että lapselle kerrotaan isän tai äidin olevan työmatkalla, vaikka hän olisikin vankilassa. Asian salaaminen tai jopa valehtelu voi olla lapselle vahingollista eikä sitä suositella. Lapsesta voi tuntua, että hän on ainoa, jonka vanhempi on vankilassa. Vertaistuella onkin suuri merkitys lapselle, kuten myös sillä, että lapsella on mahdollisuus keskustella tilanteesta neutraalisti ja turvallisesti omia tunteitaan, pelkojaan ja ajatuksiaan esiintuoden.

Vankilassa oleva vanhempi saa apua ja tukea vankilan henkilökunnalta. Vankilaviranomaisten tulee pyrkiä tukemaan perheen yhteydenpitoa niin, että vangin yhteydet läheisiin säilyisivät. Vantaan vankilassa järjestetään vanhemmuutta tukevana toimintana vanhemmuusryhmää. Tähän ryhmään myös lapsia toivotaan osallistumaan. Näin lapsi ja vanhempi saavat tilaisuuden keskustella vankeutta koskevista kysymyksistä turvallisesti ammattilaisen kanssa.